

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	\$7.00
Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.50
Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50
Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Donar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

GENERAL CADORNA

Kdo se ne spominja tega slavnega generala? General Cadorna je poveljeval zmagoviti laški armadi ob Soči.

Vprizoril je enajst ali dvanaest ofenziv proti postojankam, ki so jih branili v glavnem Slovenci in Hrvati.

Vse njegovi napori so bili brezuspešni.

Ker je bila tekom svetovne vojne navada, da so poveljujoči generali sproti poročali o svojih uspehih v zavezniški glavni stan, si je izbral general Cadorna mogočnega zaveznika.

Ta zaveznik je bilo vreme.

Ysledtega so bila Cadornova poročila jako zanimiva.

Vsak dan sproti je namreč poročal:

"Vreme ovira naše vojaške operacije. Zastran slabega vremena ne moremo napredovati. Neprestano deževje nas je prisililo k umiku. Nalivi zadnjih dni so preprečili naš zmagoslavni pohod."

Taka, in samo taka poročila je pošiljal general Cadorna v zavezniški glavni stan.

Vsledtega je bil deležen dvomljivega odlikovanja.

Tisti, ki so poročila čitali, so mu namreč nadeli ime "general Marela".

Sedaj poročajo iz Italije, da bo general Cadorna oz. Marela obiskal tiste postojanke na Goriškem in v Primorju, kjer je doživljal poraz za porazom. On seveda pravi, da gre pogledat kraje, kjer se je proslavila laška armada.

Le dobro naj jih pogleda. Posebno Kobarid naj si znova vtisne v spomin.

Iz svoje lastne izkušnje naj pove fašistom, po kateri bližnjici je najudobnejše bežati.

Cadornove informacije jim bodo morda koristile v bližnji bodočnosti.

RAZSTAVA V PHILADELPHIJI

Letos je minilo stopetdeset let izza zgodovinskega trenutka, ko je bila v Ameriki proglašena neodvisnost od Anglije.

Proglas je bil izdan v Philadelphiji, in vsledtega je Philadelphija znamenito ameriško zgodovinsko mesto.

Te značilne obletnice so se spominili mestni očetje ter uredili svetovno razstavo.

Na razstavi so zastopani skoro vsi narodi, posebno je na poudarjena ameriška industrija, ameriška umetnost in ameriška starožitnost.

Kot poročča časopisje, prekaša razstava po obilici razstavljenih predmetov vse dosedanje svetovne razstave.

Toda obisk ni nič kaj dovoljen.

Posebne iz največjega mesta na svetu, iz New Yorka, ki je oddaljeno par dobrih streljajev od Philadelphije, ni dosti obiskovalcev.

Znan slovenski pregovor pravi, da se hudič v sili celo muče loti.

Že morda biti nekaj resnice na tem, ker je bilo pred par dnevi objavljeno, da se bo vršila meseca septembra v Philadelphiji rokborba med svetovnim boksarskim šampnjom Dempseyem in njegovim tekmečem Gene Tunney-em.

Razstavnemu odboru je treba čestitati. Tistega dne bo v Philadelphiji na stotisoče, če ne na milijone, obiskovalcev.

"Fight" bo zamašil luknje v razstavnih blagajni.

Taka vada je v Ameriki nekaj povsem običajnega.

Celo cerkve se je poslužujejo.

Že dostikrat smo čitali naprimer naslednja vabila oziroma programe: —

"V nedeljo popoldne ob dveh bo počaščenje Presvetega Rešnjega Telesa. Ob treh bodo pete litanije. Ob petih bo v cerkveni dvorani domača zabava s plesom."

Cerkveno poslopje je v takih slučajih ponavadi nabito polno.

Toda tiste, ki pridejo zastran prvih dveh točk programa, bi človek lahko na prste preštel.

Jugoslavia irredenta.

Učiteljske prireditve in zborovanja prepovedana.

Učiteljski pevski zbor je hotel prirediti te dni v Kanalu koncert. Goriška podprefektura je koncert prepovedala. Potem pa je prepovedala še delegacijsko zborovanje Zveze slovenskih učiteljev in kmetijskih tečaj, ki se je imel vršiti po zborovanju.

Videmski prefekt v Tolminu.

Prefekt Spadavecchia je te dni posetil Tolmin. Na občinskem seje ga je pozdravil italijanski komisar, potem pa je poslušal govore v prostorih fašija. Govoril je tudi slavni profesor Cavalotti. Kaj je pripovedoval prefektu, si lahko mislimo. V stik z zastopniki ljudstva prefekt ni prišel, ker jih sploh ni več. Ljudstvo je bilo dolžno, prefekta glasno pozdravljati na ulicah.

O dvajsetletnici planinske železnice

se spominjamo tudi postajnih napisov. Dunajska vlada, ki je vodila v Primorju Italijanom naklonjeno politiko bi bila rada položila na vsa postajna poslopja italijanska imena pa kar na prvo mesto in tudi brez slovenskih. Največje žaljenje Slovencev je zakrivil Dunaj s tem, da je potegnil italijansko črto od Gorice do Sv. Lucije. Sprevodniki so se muzali, ko so klicali: Auzza-Avče, Canale, Kanal, Plava-Plave ...

Na postajo v Gorici bi bila vlada rada zapisala Görz, Italijani so zahtevali Gorizia in bi se bili udali še za nemški Görz, ali Bog varuj, da bi se blestelo na pročelju ime Gorica.

Tako v Gorici nismo imeli na postaji nobenega napisu. Italijani trdijo naprej, kako je dunajska vlada vseposodi in vedno favorizirala Slovencev v deželi. Postajni napisi na planinski železnici pa so očitno pričali, kako skrajno predržno je zastopavljala vlada Slovence in kako je hotela obležati deželo po italijansko.

Omenjamo še, da je bilo radi napisov nekaj protestov s slovenske strani, ali visoka gospoda pri vladi je za lahkoto za njo merodajne slovenske voditelje spravila do molka ...

Cadorna na meji.

Tekom tega meseca pride v Trst maršal Cadorna, ki je bil vrhovni armadni poveljnik do kobarškega poraza. Cadorna poseti vso nekdanjo kraško fronto in si ogleda črto nove državne meje. V Trstu mu pripravljajo svečan sprejem in pogostitev.

Tudi proslavo sv. Frančiška

izrablja "Piccolo" za svojo proti slovensko politiko. Njegov sotrudnik je posetil tržaške kapucine in neki italijanski pater mu je pripovedoval, kako so kapucini varali avstrijsko oblast, ki jim je svoj čas ukazala nalepiti na spovednice naznanila, da se spoveduje tudi slovensko. Ukaz so nalepili ali spovedovanje je bilo samo italijansko ...

Pater in "Piccolo" ne govorita resnice. Iz tega slučajja slovenski verniki zopet lahko razvidijo, kaj imajo pričakovati od italijanskih paterov, ki so tako oddaljeni od sv. Frančiška, ki je propovedoval strpnost, ljubezen in pomirjenje med narodi.

Italijanski kaplan v Trnovem.

Reški škof je poslal v Trnovo pri Ilirski Bistrici za kaplana Clementa, ki ne zna prav nič slovenski. Kako bo torej opravljal svojo službo? Trnovo ima sicer sedaj čudovito lepo italijansko ime Torrenovo, prebivalstvo pa je ostalo slovensko. Ali škof Sain že ve, kaj dela.

Premišljen

je učiteljica v Tolminu v Gorico prof. Adolf Komac, z liceja v Čedadu v Gorico pa prof. U. Benneš.

Ponesrečil se je na progri

med Trstom in barkovljani 18. l. Škorj iz Saleza. On in njegov tovariš sta spustila na tla pri tiru težak hrastov prag, ko se je blizal vlak. Nato sta se vsedla na železniški voziček. Vlak je tresel v prag in ga vrgel na voziček. Škorj je dešno nogo med kolenom in gležnjem skoro odtrgalo.

Altruistična Reka.

Fašistovski tajnik Host-Venturi je napisal v reškem listu "La Vedetta d'Italia" zanimiv članek "Fiume-Trieste-Venezia". Druga pristanišča so že dosegla in preselila svoj predvojni promet. Reka pa je še daleč proč od svojih predvojnih tonažnih milijonov Tisti čas, ko so se Rečani borili za svoje odrešenje, so si druga pristanišča privajala del reškega prometa. Težave so, ker niso ratificirane pogodbe. Po naravi italska reška pristanišča posebna funkcija napram Jugoslaviji in Madžarski. "Večji del reške delavnosti so odvzele notranje težkoče ali boljše italijanske ovire". Ako raste promet počasi, je odvisno to tudi od podrejenosti, v kateri se nahaja reško pristanišče v primeru s pristanišči Trsta in Benetk. Mnogo blaga se ne more prevoziti, ker ni pomorskih zvez. dočim inata rečne Trst in Benetke. Tržaški Lloyd se izogiblje Reke. Treba dalje določiti interesno cono v zaledju med Trstom in Reko, kakor se je to zgodilo med Trstom in Benetkami. "Vedo pa naj vsi, ne samo v Julijski Krajini, marveč v vsej Italiji, da je bila borba za združitev Reke z Italijo izvršena z altruističnim duhom z očitno materialno škodo za Reko. Mi smo bili prepričani, da bi si bila Reka, ako bi ne bila politično in ekonomsko združena z Italijo, ustvarila monopol jadranskega prometa v škodo Benetk in v prvi vrsti Trsta.

Reka, priključena Italiji, je obramba za dve pristanišči ...

Kako sprejmejo Host-Venturijeva izvajanja v Trstu, Benetkah in v Rimu, se bo poročalo.

Jugoslovanska udeležba na reškem sejmu.

Mnogo se komentira dejstvo, da je zelo izborna jugoslovanska udeležba na sejmu. Pri tolikem povdarjanju dobrih odnosov je naš kupčjskem pogledu se je pričakovalo na italijanski strani vse drugačnega odziva iz Jugoslavije, kot pa je sledil. V izložbi so nekateri hrvatske tvrdke iz Zagreba. Apatinska košaračka industrija, Tvornica sanduka, Ogulin. Lik d. d. za industriju drva, Tvornica limenih in bravarskih proizvodov v Zagrebu, Tvornica umjetničkog pokučstva Osijek-Zagreb, Beograd, tvrdka Ulrich v Zagrebu izložena je tudi narodna bosanska soba. Službenega sodelovanja s strani jugoslovanske države ni.

Toča in ples.

Dan na dan čujemo, kako je letošnja toča po številnih krajih napravila tako škodo, da skrbni kmetovalci z obupom zre v bodočnost. Dan za dnem pa tudi čujemo o plesih, kako se še množijo kljub vsemu bednemu gospodarstvenemu položaju. Oblast v Gorici je imela jasen trenotek pa je prepovedala ples, ali le za hip, kajti pleše se zopet na pretege, kakor da bi se moralo pohiteti, da se spravi slovenski rod v skrajno bedo in se ga nato požene z rodnih tal.

Novice iz Slovenije.

Umrli v Ljubljani.

Karolina Igljič, zasebnica, 70 let.
Jakob Trdina, gostilničar, 69 let.

Alojzija Hrašar, žena kočarja, 12 let.
Franciška Jecelj, delavka tob tovarne, 55 let.

Franja Majer, zasebnica, 65 let.
Alojzija Kocijančič, vdova okr. tajnika, 63 let.

Jera Zapan, občinska uboga, 7 let.
Ivana Belaj, dninarica, 32 let.

Katarin Habjan, občinska uboga, 78 let.
Josip Šime, krojaški vajenec, 20 let.

Marija Kališnik, užitarica, 50 let.
Fr. Smolenc, delavka, 25 let.

Iz zgodovine trboveljskega rudnika.

Letos, potече 45 let, odkar je prišla oblast Trbovlje, ki so prav takrat pričele sloveti, dunajska kamarila s cesarjem Francem Jožefom na čelu. Od takrat pa do danes so se razmere silno spremenile. Spominjamo se še, da je prihajal v trboveljsko občino en sam izvod slovenskega časopisa, bil je to "Slovenski Narod". Polagoma pa je rastla nacionalna samozavest, dokler ni doživela ob prviratu svoje največje zadoščenosti, ki so služile pri rudniku je le še nekaj živih, vsi drugi so pomrli. Nesreč se je takrat velike več dogajalo kakor sedaj. Omenjamo le ono, pri kateri je zaslučeno in bi se rudarji zadušili, če ne bi po nasvetu paznika Simona Kosa, starega očeta računovodje Mirka Kosa, izvrtali luknje in pošiljali po njej hrane, dokler ni prišla reševalna ekspedcija do njih in jih rešila sigurne smrti.

Življenje in umiranje v Ljubljani

Glasom zdravstvenega izkaza mestnega fizikata se je v dobi od 1. do 7. avgusta rodilo v Ljubljani 20 otrok (7 moških, 13 ženskega spola), umrlo pa je 8 moških in 12 žensk, skupaj torej 20 oseb in sicer: 3 osebe za boleznijo na sredu, 2 za pljučnico, 2 za vnetjem črevesa, 1 za davico, 1 za jetiko, 1 za prirojeno slabostjo, 1 za ostarelostjo, 8 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 pa vsled smrtne nezdode.

Izmed umrlih je 5 oseb doseglo starost nad 70 let. V Ljubljani je bil doslej bakteriološko ugotovljen le 1 slučaj griže. Na davico so obbolele tri osebe, na dušljivem kašlju pa 1.

Nesreča v Škofji Loki.

Na glavnem trgu v Škofji Loki pleskajo hišo trgovca Antona Kašmana. Med delom se je oder podrl in so padli trije delavci na tla. Eden se je pri padcu težko ranil na glavi in prsih in so ga prepeljali v bolnico, drugi je lahko ranjen, tretji pa je ostal nepoškodovan. Obvisel je namreč na električni žici, ki je bila brez toka, nakar se je spustil previdno na tla.

Nov sneg na gorejskih planinah.

Vsled severozapadnih vetrov se je temperatura znatno znižala. V višjih legah je začelo snežiti in gorejski planinski velikani so pokriti z novim snegom, ki sega doli proti dolinam. V gorovju je padlo baje za pol metra snega.

Nesocijalen duhovnik.

V mariborski bolnici se je te dni zdravil 58-letni starček Janez Muršec, ki je služil 8 let za hlapca na posestvu samostana Admont v Svecini nad Mariborom. Pred tremi meseci se je hlapec pri neki vožnji ponesrečil, si zlomil stegno in se moral tri mesece zdraviti v mariborski bolnici. Njegov delodajalec, administrator posestva duhovnik M. ga je sicer prišel parkrat obiskat v bolnico, ko pa so hlapec končno odpuščili iz bolnice, mu je za slovo sporočil, da si je med tem našel še drugega hlapca. Tako je ubogi Muršec, ki je služil samostanu za borih 100 dinarjev, mesečno, ostal na mariborskih ulicah brez službe in brez strehe.

Otrok padel v žerjavico.

Posevci Neži Kolar iz Mačkoveca, občina Suher, je padla enoletna hčerka Jozefa iz vozička v žerjavico. Otrok je dobil močne opekline, katerim je po dveh dneh podlegel v ženski bolnici v Novem mestu.

Po 12 letih iz Rusije.

Te dni se je vrnil iz ruskega ujetništva Matija Primožič, posestnik iz Grahovega pri Cerkljani. Ujet je bil 23. decembra 1914 v Galiciji. Rusi so ga odposlali takoj v Sibirijo in kasneje v razna vojna taborišča v Srednji Aziji. Z njim je prišla tudi žena Rusinja in pet otrok. Primožič je izjavil, da vlada v Rusiji sedaj splošna beda in da zlasti kolonisti v velikih množinah zapuščajo Rusijo, posebno Nemci, ki so se naselili v Rusiji po prevratu. Primožič se je povrnil v domovino preko Moskve, Varšave, Dunaja in Maribora.

Smrtna kosa.

Na zagrebški kliniki je umrla gospica Zinka Žnidaršič, poštna uradnica v Ljubljani.

Dne 8. avgusta je preminula v Ljubljani Alojzija Kocijančič, rojena Vodnik, vdova okrajnega tajnika.

V Ljubljani je umrl v visoki starosti 81 let Viljem Treo, arhitekt in mestni stavbenik. Pokojnik je zgradil celo vrsto večjih stavb v Ljubljani, med drugimi tudi bivši deželni dvorec, sedanjo univerzo.

BOLČINE vsled NEREDOV MEHURJA
Tako pomaga SANTAL MIDY
Glejte, da bo prišten.
Glejte za besedo "MIDY"
Napravljen v vaših lekarnah.

Kako zaslužiti brez truda \$5.

To je kaj enostavno. Naložite pri nas vsak teden na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" po 4% \$5.— Obresti, ki se naberejo do poteka 52 tednov, znašajo nekoliko več kot \$5.—

Poleg tega imate na strani \$260.— glavnice, znesek, s katerim lahko računete v slučaju potrebe.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

Peter Zgaga

Iz dnevnika "stoprocentnega" Amerikanca.

Nedelja. — Z avtomobilom sem premeril 200 milj. Vozil sem z naglico šestdeset milj na uro. Dva policista na motornih kolesih sta me zasledovala, pa me nista ujeta. Če bi me dobila, bi moral plačati najmanj trideset dolarjev kazni. Nisem vedel, da ima moja kara toliko moči v sebi. Prihodnji bom poskušal voziti z naglico sedemdesetih milj na uro.

Ponedeljek. — Dobil sem poziv naj grem za porotnika. Plačajo samo po tri dolarje na dan. Jaz jih v trgovini zaslužim petdeset. Prijatelj mi je povedal kako naj se izgovorim. Hvala mu za nasvet. Izgovor je držal.

Torek. — Iz Evrope se je vrnila moja žena. Vtihotapila je krasen demant od katerega je bilo treba plačati najmanj petsto dolarjev carine. Saj pravim, take ženske, kot je moja, ni na svetu.

Sreda. — Neskončno srečen in zadovoljen sem. Posrečilo se mi je dobiti zaboj pristnega škotskega žganja. Take dobrote še nisem poskusil, odkar je uveljavljena prohibicija.

Četrtek. — Kandidat, za katekiza sem lovil glasove pri zadnjih volitvah, mi je izposloval kontrakt, ki mi bo prinesel najmanj deset tisoč dolarjev. Rekel je, da so moji tekmeči stavili boljše pogoje, pa je v prvi vrsti vpoštoval mene kot svojega velikega prijatelja.

Petak. — Vse gre posreči. Danes me je naučil advokat, kako lahko znižam svoj bohotovski davek na petdeset odstotkov. Sobota. — Policija je udrila v prostor, kjer smo se zabavali z mladimi dekleti. Detektivom smo dali vsak po deset dolarjev, pa so nas izpustili.

Ž.

Bajka.

Petindvajsetletni sin je imel ja ko pametnega očeta.

Petindvajsetletnemu sinu je začela rojiti žentitev po glavi. Zogledal se je bil v endovito lepega dekleta, in ona mu je vračala ljubezen. V tihih večerih sta živela kot dva golobčka.

— Kdaj bo poroka? — ga je neprestano vpraševala.

— Mogoče že drugi teden. — ji je odgovorjal. — Samo očeta moram še precej vprašati.

— In nekega dne se je ojmajnil ter mu rekel, da se bo ženil.

— Je vse prav in lepo, moj sin. — mu je odvrnil oče. — toda zdi se mi, da boš moral še nekaj časa počakati.

— Zakaj čakati?

— Zato, ker še nisi dovolj pameten.

— Sinov ponos je bil užaljen. — Kako da nisem dovolj pameten? Kdaj bom, če sedaj nisem?

— In oče mu je odvrnil: — Pameten boš tedaj, moj sin, ko boš sklenil, da se ne boš ženil.

*

Blagajnik je ves razburjen uahruil svojega pomočnika:

— Pred petimi minutami je bilo tukaj na mizi dvajset dolarjev. Za trenutek sem izginil iz sobe, in sedaj jih ni več.

Pomočnik je odvrnil:

— Kaj bi se razburjali? Dajva vsak deset dolarjev, pa bo zadeva rešena in primankljaj pokrit.

*

Zdravniki so ugotovili, da desetkrat več žensk doseže starost sto let kot pa moških.

Potem naj pa še kdo reče, da je kajenje cigaret in pitje alkohola zdravju škodljivo.

*

Tekom dveh dni sta umrli dva znana Amerikanca: Rudolf Valentino in profesor Eliot.

Rudolf Valentino je bil kinematografski igralec.

Profesor Eliot je bil predsednik Harvard univerze ter eden največjih strokovnjakov v vzgojslovju, kar jih pomni svet.

Dr. Eliot je pri večini Amerikancev že pozabljen.

Pred pogrebniškim zavodom, v katerem je razstavljen truplo Rudolfa Valentina, se pa tare na tisoče in tisoče ljudi.

Včeraj je bilo v gneči petindevdeset oseb ranjenih

Zabranjeni vstopi v Združene države in vseljevanje v zadnjem fiskalnem letu.

V fiskalnem letu 1925—26 je bilo 20.550 oseb, katerim so priseljeniške oblasti zabranile vstop v deželo. V prejšnjem letu je bilo 25.390 takih slučajev.

Razlogi izključitev so bili: — Umobolnost in padavica 61 v prejšnjem letu (60); 2. mentalni defekti 184 (99); nalezljive bolezni 507 (562); drugi fizični defekti 207 (346). Verjetnost da postanejo javne breme 3.590 (3.029) berači in potepuhi 10 (15); podpirani tujci 55 (12); spremljevalci 77 (75); izpod 16 let 94 (76); nepismeni 682 (523); kontraktni delavci 724 (452); zločinci 273 (251); nemoralni razredi 95 (98); vrtnice po deportaciji pred manj kot enim letom 16 (17); po 17. oddelku zakona od l. 1924 39 (101); pomanjkanje pravilnega vizuma; pri vstopih na kopnem 11.579 (15.989); v lučkah 2.354 (2.618); drugi razlogi 2 (319).

Največje število izključitev odpade na pomanjkanje pravilnega vizuma; tisti ki so bili iz tega razloga zavrnjeni na suhem, večinoma sploh niso imeli ameriškega vizuma; to so bile osebe, ki so poskušale priti iz Mehike ali Kanade; oni, ki so bili zavrnjeni v pomorskih lučkah, so večinoma imeli vizume, toda nepravilne; to pomeni, da so sami sebe smatrali za nepriseljence ali za priseljence izven kvote, priseljeniške oblasti so jih pa smatrale za priseljence, ki bi morali imeti priseljeniški, večinoma kvotni vizum.

Na drugem mestu so izključitve iz razloga, da bi dotični po nazoru priseljeniških oblasti najbrže postal javno breme; število takih slučajev znaša 3.590, za 581 več kakor lani. Veliko je tudi število kontraktnih delavcev; 724, za 272 več kakor prejšnje leto. Nepismenih je bilo 682, za 159 več kakor leto prej.

Nihče ni v tem letu bil izključen zaradi izčrpane kvote, medtem ko je še lani število takih slučajev znašalo 561.

Jugoslovansko vseljevanje v Zdr. države v fiskalnem letu 1925-26.

Na račun jugoslovanske kvote, ki znaša 671, je bilo v fiskalnem letu 1925—26 pripuščenih v Z. države 589 priseljencev.

Ta številka ni merodajna za vprašanje, ali je bila kvota izčrpana ali ne, ker velja kvotni vizum, izdan po ameriškem konzulu, štiri mesece, in pridejo vsled tega na račun lanske kvote priseljenci še v tem letu v Združene države. Odločilno je vprašanje, koliko je bilo na račun kvote izdanih vizumov. Po zadnjih poročilih, ki segajo do začetka junija, izgleda, da ni bil izdan popolni kvantum vizumov. Zdi se, da je razlog v praksi ameriškega konzula v Beogradu, ki kontrolira vso našo kvoto, in odločuje za vse leto naprej osebe, katerim bo izdal regularne vizume, pri čemer pridržati gotovo število za prednostne vizume v zmislu 6. oddelka zakona od leta 1924; če potem ni toliko takih prednostnih vizumov

kolikor je v ta namen pridržal števil, tedaj ostane kvota neizčrpana.

V mesecu juniju je bilo na račun jugoslovanske kvote pripuščenih 52 priseljencev.

Izven kvote je bilo v juniju pripuščenih 377, v celem letu pa — 2.455 oseb.

Skupaj je bilo v juniju pripuščeno 429, v celem letu pa 3.044 oseb.

Po narodnosti

je bilo pripuščeno priseljencev — (na račun kvote in izven kvote, oseb, o katerih se predpostavlja, da bodo trajno ostale v Združenih državah):

Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 532; Hrvatov in Slovencev 692; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 75. Skupaj 1.299.

Nepriseljencev, to se pravi oseb, o katerih se predpostavlja, da ostanejo le začasno v Združenih državah, je bilo pripuščeno: Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 837; Hrvatov in Slovencev 995; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 200. Skupaj 2.032.

Priseljencev in nepriseljencev Jugoslovanov 3.331.

Odpotovalo je Jugoslovanov iz seljencev (oseb, o katerih se predpostavlja, da trajno zapuščajo Združene države):

Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 1.681; Hrvatov in Slovencev 592; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 545. Skupaj 2.818.

Neizseljencev (oseb, o katerih se predpostavlja, da le začasno zapuščajo Združene države), je odpotovalo:

Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 1.069; Hrvatov in Slovencev 180; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 676. Skupaj 1.925.

Izseljencev in neizseljencev Jugoslovanov 4.743.

Več se je trajno vrnilo, nego trajno doselilo:

Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 1.149; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 470. Skupaj 1.619.

Več se je trajno doselilo, nego trajno vrnilo:

Hrvatov in Slovencev 100. — Skupaj se je več Jugoslovanov trajno vrnilo, kot trajno naselilo 1.519.

Več se je začasno vrnilo kot začasno dopotovalo:

Bolgarov, Srbov in Črnogorcev 232; Dalmatincev, Bosancev in Hercegovcev 476. Skupaj 708.

Več je začasno dopotovalo kot se začasno vrnilo:

Hrvatov in Slovencev 815. — Skupno je več Jugoslovanov začasno dopotovalo, nego začasno odpotovalo 107. Skupno (začasno in trajno) je več Jugoslovanov odpotovalo, nego jih je dopotovalo 1.412.

Iz Bolgarske je bilo v tem fiskalnem letu pripuščenih priseljencev 175; v Bolgarsko je odpotovalo izseljencev 88. Več je iz Bolgarske dopotovalo priseljencev, nego v Bolgarsko odpotovalo izseljencev 87.

Če odračunamo te številke, —

PRESKRIBITE SI

Vse najboljše v cigareti

PO PRIJETNI telovadbi ni nobena stvar tako oživljajoča kot lepo dišeče kajenje Camel. Kamorkoli grede Camels—k vodi, v gore, v urad—prinesejo s seboj veselje, popolno zadovoljnost v kajenju.

Nikdar še ni bila narejena nobena druga cigareta, ki bi razveselila okus tolikih milijonov, kajti Camels se izdelujejo iz najbolj izbranega tobaka. Camels zadovoljijo okus vsega, kar je najboljše v kaki cigareti, kajti tako mešanje, kot pri Camels, ni mogoče nikjer dobiti in za nobeno ceno. Camels

nikdar ne utrudijo okusa, nikdar ne zapustijo pookusa po cigareh. Vsako leto izdelovalci Camels, ki je največja tobačna organizacija na svetu, potrošijo milijone za kakovost.

Dveh poti pri njih ni, Camels so največje veselje, imajo najboljšo tvarino, ki jo moremo dobiti od cigarete. Ako še niste našli najboljše cigarete, ponovite najbolj poznano kadilno vabilo, katero je bilo kdaj slišati—

Preskrbite si Camel!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

Finančni položaj Francije.

Francoski frank je pričel padati že pred dobrim letom. Vzrok je splošno znan. Francoska finančna politika je zašla na kriva pota. Država ni mogla spraviti računa v ravnotežje, ker ima Francija ogromne zunanje in notranje dolge, ki izčrpajo večino državnih dohodkov. Največje zlo za francoske državne finance je pa kratkodobni letični državni dolg. Francija ima okrog 400 milijard dolga. Od tega odpade 150 milijard samo na kratkodobni notranji dolg, ki bi moral biti čim prej poravnat. Kratkodobni bondi in druge nujne obveznosti pritiskajo radi splošne nesigurnosti francoskega proračuna na državne finance, da se dolg čim prej poravnata. Tako mora Francija znatno zvišati obrok novčanic, ako hoče izplačati vse bonde. Frank je začel padati v prvi vrsti zato, ker se je obrok francoskih novčanic zadnje čase zelo povečal. Ako hoče spraviti Francija svoje finance v red, potrebuje v prvi vrsti proračun, ki bi ji omogočil kriti vse državne obveznosti. Finančna sanacija zahteva ureditev notranjih in zunanjih dolgov. Ureditev dolgov Angliji in Ameriki, ki znašajo okoli 35 milijard, je prvi korak na poti k sanaciji francoskih financ.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

Francoski finančniki in politiki se dobro zavedajo, da drugače ni mogoče stabilizirati valute. Komisija finančnih veščakov, ki je bila sestavljena v maju, da preloži vladi objektivno poročilo o finančnem stanju države, je začetkom julija končala svoje delo in predložila vladi obširen elaborat, v katerem navaja kot glavni vzrok valutne labilnosti proračunske deficite, zlorabe s kratkodobnimi posojili in inflacijo. Komisija je priporočala vladi, naj spravi čim prej račun v ravnotežje. Zato je potrebna iniciativa finančnega ministra, štedenje pri izdatkih, zvišanje posrednih davkov in zdrav proračunski sistem.

POMENI ZINOVJEVEGA PADCA

Odstranitev Zinovjeva iz političnega biroja komunistične stranke pomeni vsekakor odločen prelom med njim in sovjetsko vlado. Vendar načelno stvar ni tako važna. Zakaj na XIV. kongresu ruske komunistične stranke koncem zadnjega leta, se je stranka sama popolnoma jasno izrazila o smeri svojega nadaljnjega dela in je z vso določnostjo zavrgla smer, ki jo je zastopal Zinovjev s Kamenjevom in nekaterimi drugimi delegati, ki pa so bili v razmeroma majhnem številu in skoro vsi iz Leningrada. Merodajni faktor, ves reprezentativni del stranke, je tedaj z ogromno večino potrdil ono ideologijo in ono praktično izvrševanje komunističnega programa, kakor ga zastopajo in izvajajo Stalin, Rykov in drugi sedanjí vodje sovjetske Rusije. — S tem je bil spor med obema kriloma v stranki principijelno zaključen, z zmago oficijelne smeri, ki pomeni kompromis z ovirami, uvaževanje praktičnih razmer, dočim je zastopal Zinovjev nespravljivo smer.

Zmagovita večina v stranki, to se pravi sovjetska vlada, se je zadovoljila s tem, da je onemogočila Zinovjevu nadaljno politično delo tankaj, kjer bi ji moglo postati nevarno. Zato je Zinovjev izgubil predsedstvo v leningradski komunistični organizaciji in prav tako so se morali umakniti vsi njegovi pristaši, ki so zastopali Zinovjevo smer. Pustili so pa Zinovjeva v političnih zastopstvih, kjer so ga lahko kontrolirali, kot je baš mesto v političnem odboru stranke. Vrh tega je ostal šef tretje internacionale, očitno ker je sovjetski vladi povšeči, da nadaljuje v inozemstvu baš ekstremno krilo, dasi so mnogi, osobito diplomatski in gospodarski strokovnjaki želeli njegovo odstranitev. Vsekakor pa za notranji razvoj situacije v stranki ni važno, ali je Zinovjev šef tretje internacionale ali ne.

Do tu je bil razvoj razmerja med Zinovjevim in stranko povsem normalen. Toda Zinovjev se ni uklonil, kakor se je bil svoj čas uklonil Trockij, katerega naziranja in taktiko je tudi odklonila stranka in ga odstavila z vodilnih mest. Toda Trockij se je lojalno udal v usodo: miroval je in v praksi respektiral večino, dasi se načelno ni strinjal z njo. In doživel je, da se je stranka sama približala njegovemu stališču in ga naposled poklicevala zopet v aktivno politično udeleževanje. Zinovjev pa je deloval drugače: on je nadaljeval s propagando in je za svoje teze deloval z ilegalnimi sredstvi, kakor pripoveduje komentator sovjetske stranke. Hotel je tedaj nadaljevati borbo z vsemi sredstvi in seveda vzpričo tega oficijelna stranka ni mogla storiti z njim drugače, nego je storila.

Posledice odslovitve Zinovjeva ne morejo biti večje važnosti za nadaljni razvoj v sovjetski Rusiji. Da je nadaljni odpor zoper večino stranke toliko kot nemogoč, je pač gotovo, zakaj sicer bi se bile teze Zinovjeva v javnosti, v časopisu ali kjerkoli na političnih forih boljše uveljavile kot so se; bojnih organizacij, ki bi mogle izvesti prevrat v korist njegovim idejam, pa ta čas gotovo ni mogel ustanoviti. Zato je verjetno, da mu bodo vzeli sedaj tudi pozicijo v tretji internacionali, dasi se s te pozicije pač ne more boriti zoper stranko.

Padec Zinovjeva je dokaz, da je za kompromisno smer sedanje sovjetske vlade domala vsa boljševiška javnost in da je z njo računati tudi nadalje. Zdi se, da je mogoč samo še nadaljni preokret na desno.

Klana,

mali kraj v kvarnerski provinci, se je odcvil od Matulj in postala samostojna občina. Tem povodom je bila v Klani velika svečanost. Prišel je tudi prefekt z Reke Vivorio, ki je imel na nove občane nagovor, ki ga je zaključil z vzklikom: Na živi kraj in kraljica, ki je vaše krvi in ki govori vaš jezik".

AMERIŠKO BRODOVJE

Slika nam kaže skupino ameriških bojnih ladij, ki plujejo v San Francisco zaliv.

Arkadij Averčenko:

Mož iz panoptika.

— Kdo pa ste?
— To ni važno.
— Kdo vas je poslal k meni?
— Nihče. Prišel sem sam od sebe.
— Kaj pa hočete?
— Dela.
— Kaj znate?
— Nič.
— Pa ste prej gotovo nekaj delali?
— Ne. Nič.
— Človek mora vendar živeti!
— Saj sem živl. . .
— In tudi jedli?
— Vidite, to je ravno! . . . Skoroj vedno sem stradal. Če me pogledate, morate vendar sami zapaziti! — je rekel mladi, medli fant, z dolgimi, opičimi rokami, upadlimi prsi in neobritim, suhim obrazom.

Tako sta se ob enajstih dopoldne v panoptikumu razgovarjala fant in gospod Charles, gospodar. Gospod Charles je pogledal fanta, se za trenotek zamislil in dejal: — Lahko bi vas namestil v svojem panoptiku, predstavljati bi morali indijskega fakirja. Pozval bi občinstvo, naj vam prebada jezik s šivankami. To zelo napenja živce, je zelo zanimivo in nam bo brez dvoma parkrat napolnilo hišo.

— To nima smisla. — je odgovoril fant. — Jaz iščem lažjega zasluzka.
— Ne vem za nič lažjega. Kaj pa sicer znate? Saj ste vendar morali v življenju nekaj delati?
— Samo eno: stradal sem!
— Stradajte tedaj dalje! — je razjarjeno zakričal gospod panoptikuma. — Stradajte dalje!
— Stradal bom dalje, — je škripaje z zobmi dejal fant in se obrnil, da odide. — Rajši stradam štirideset dni, kakor da se dam tako nahuliti.

— Dovolite, — je nenadoma zelo uslužno rekel gospod panoptikuma, — ali morete zares štirideset dni stradati?
— Saj sem vam vendar povedal; to je edino, kar znam.
— Dragi prijatelj, tu se pa lahko zmeniva. Če štirideset dni stradate, vam plačam tisoč rubljev.
— Vrh tega dobite za vsako prodano karto, razen kart za vojake in otroke, pet kopejk.
— Samo pet kopejk? — je vzkljnil praktični fant. — Ne, izpod deset kopejk za vsako prodano karto in tisoč rubljev se ne da napraviti. . .

— Hm. . . da, prosim vas torej, vzemite na znanje, da dobite vsak dan samo eno vodo, pa nič drugega. Položili vas bomo v skrinjo, ki ima stranske stene iz stekla, skrinjo bo policija uradno zapečatila. Ostali boste pa v nji celih štirideset dni. Razume se seveda, po sebi, da so v skrinji lukaje za policijski častnik, zapečatite uradno zrak in lijak, skozi katerega bo stekleno omaro! Znanstveni akt ste dobili vsak dan vodo. Po štih-

ridesetih dneh dobite dogovorjeni honorar. Če se strinjate, greva v mojo privatno pisarno in skleneva pogodbo.

— Izpustite me vsaj ponoči iz steklene omare, — je rekel fant. — Ljubi prijatelj, ali ste zno-reli? Verjemite mi, da ne gre. To je v interesu podjetja. Če bi vas pustil ponoči iz omare, kje bi bila kontrola? Stvar bi tedaj ne bila interesantna in nihče bi ne prišel.

— Samo en pogoj, — je rekel fant. — Predno ležem v omaro, mi morate plačati pošteno večer-jo.

— Dobro, pojdiva v pisarno in podpišiva pogodbo. . . Nato sestaviva lepak, da bodo ljudje debelo gledali, ko ga bodo čitali.

Občinstvo se je radovedno ustavljalo pred panoptikom. Pred panoptikom so viseli velikanski pisani lepaki, na katerih si čitali nastopno zanimivo naznanilo:

Z OBLASTNIM DOVOLJENJEM se bo v znanem panoptiku čarodeja Monsieur Charlesa vršila vrsta senzacionalnih predstav pod devizo:

Čudo organizma!
ali: Prav nič ne jem!

Znanstveno interesantna pred-stava stradanja, izvajana po znanem asirskem umetniku v stradanju, Mac Tschamboeku.

Vsi, spoštovana gospoda, jemo štirikrat do petkrat na dan. Tu pa bo človek — zaprt v stekleni omari — stradal štirideset dni in štirideset noči!

V navzočnosti spoštovanega občinstva bo policija zapečatila stekleno skrinjo, v kateri se bo nahajal Mister Mac Tschamboek.

Slavno občinstvo prevzame kontrolo!

Za premijero, to je za dan, ko bo Mister Mac Tschamboek legel v stekleno skrinjo, zvišane cene! Otroci in vojaštvo do narednika plačajo polovico.

Za številni obisk prosil ravnateljstvo panoptikuma.

Charles (pravi), ravnatelj panoptikuma.

Opozarjamo, da se zapečati steklena omara danes točno ob osmih.

Gosta, nervozna množica je obkoljevala stekleno omaro, v katero je počasi legel Mac Tschamboek. Napel je suha prsa, si naravnal prožast triko in napravil z roko kretljivo.

Nato je stopil Monsieur Charles k omari in zaklical:
— Halo! Tschamboek sary?
— Lapi tak! — je odvrnil namišljeni Asirec in se je od mraza tresel.

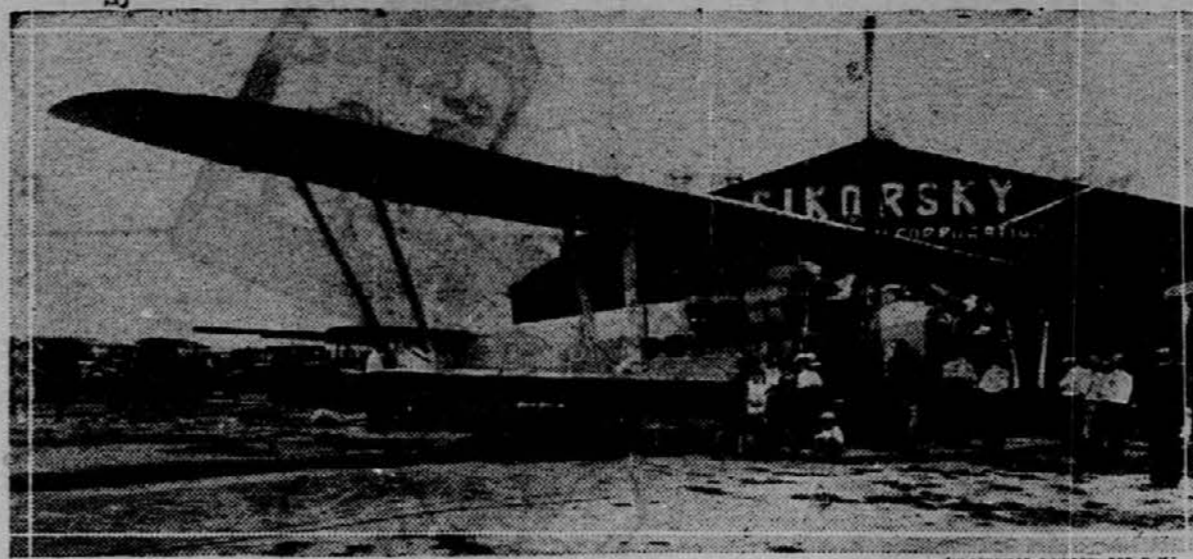
— Zaprite pokrov! Gospod policijski častnik, zapečatite uradno stekleno omaro! Znanstveni akt ste dobili vsak dan vodo. Po štih-

DANSKA KRALJEVSKA RODBINA

Člani danske kraljevske družine so baje jako priljubljeni na Danskem. Na sliki vidite kraljico Aleksandrino kralja Kristijana ter princa Knuda in princa Fredericka.

IZ NEW YORKA V PARIZ

Slika nam prikazuje veliki aeroplan Sikorski sistema, s katerim bo skušal poleteti kapitan Rene Fonck iz New Yorka v Pariz, ne da bi se medpotoma ustavljal. Ako bo šlo vse posreči, bo trajal polet 36 ur. Motorji imajo 425 konjskih sil, krila pa 101 čevljev.

Orkester, obstoječ iz gosli, klarvirja in jazz-bobna je zaigral poskočno koračnico. Občinstvo je ploskalo.

Asirec je sedel v stekleni omari in gubančil obrvi. Čutil se je sicer junaka, ker je bilo na tisoče oči vanj uprtih, a se ni mogel prav vleči. Zdal je uprl obrto brado na široko dlan, zdaj je položil roke na hrbet, zdaj je porinil eno roko pod glavo in z drugo božal nogo.

Občinstvo ga je gledalo kakor čudno ribo v akvariju.

— Hm. . . diha! — je rekel neki gimnazijec.

— Bedak, zakaj pa ne bi dihal? — je odvrnil mož poleg njega.

— Kako dolgo že sedi?

— Osemnajst minut.

— Zares. . . nič ne je.

— Prava reč, tako dolgo znam tudi jaz to.

— Če osemnajst ur nič ne ješ, boš tulil od lakote. . . Ta pa bo stradal 40 dni in 40 noči. . .

Mlada dama se je nezadovoljno nakremžila in vprašala svojega spremljevalca:

— Ali samo sedi? Ali sicer nič ne dela?

— Kaj se pravi: nič ne dela? Saj strada!

— To pa se ne vidi. Kdaj dobi vode, gospod posestnik panoptikuma?

— Jutri obsorej. Prosim, počastite nas s svojim obiskom.

Občinstvo je še nekaj časa gledalo Asireca, ki je bil med tem zadremal, in je nato polagoma zapuščalo panoptikum.

— Čemu smo prišli že danes? Priti bi morali šele čez pet dni. Zdal sem videl le, kako so ga zapečatili.

Ponoči je odprl Monsieur Charles vrata svoje sobe tik ob panoptiku in si še enkrat ogledal svojo "glavno številko", ki naj bi mu deževala zlato. Asirec je ležal na dnu steklene skrinje in spal. Monsieur Charles je dvignil svetilko in posvetil spečemu v obraz. Ta je trenil z vekami, zazdehal in nato počasi odprl oči.

— Kdo je? — je prestrašen vprašal. — Oh, vi ste, Monsieur Charles?

— Dragi moj, prišel sem, da vidim, ali je vse v redu. Spi mirno dalje. Lahko noč!

Asirec se je pretegnil in nato rekel:

— Pravzaprav ni vse v redu.

— Kaj pa je?

— Jest hičem.

— No, — je dobrodušno odvrnil Charles, — za to imaš še čas. . . Samo še 39 dni. . . Potrpi še malo.

— Vi lahko govorite: potrpi še malo, — je nezadovoljno rekel umetnik v stradanju. — Vi ste gotovo dobro večerjali, jaz pa od zjutraj nimam nič v želodec. . . Koliko pa je pravzaprav že ura?

— Tri po polnoči. Spavaj, dragi moj. Jaz grem.

Privil je svetilko in je že hotel oditi, ko je zaslišal za seboj trkanje na stekleno omaro.

Trdno in energično se je začel Asirec glas:

— Jest hičem. . . Stvar sem si premislil. Pustite me iz te mišnice! Hočem zažeti kaj drugega! Posestnik panoptika je v duhu že videl, kako mu je izgine zlato — obupno se je prijel za glavo in zakričal:

— Lump! Uničiti me hočeš! Dal sem že ves teden tiskati lepake.

Vse mesto govori o tebi. Ne, v omari ostanec!

— Če me prostovoljno ne izpustite, vam napravim jutri, ko bo panoptikum poln obiskovalcev, tak škandal, da me boste pomnili. . . No?

Charles je povesil glavo. Čutil je, da bi, čeprav bi se mu danes posrečilo, pregovoriti moža, nikakor ne stradal štirideset dni. . . Stopil je k stekleni omari, ježno strgal pečate, odkril leseni pokrov in zatulil:

— Izlezi ven, lump!

Umetnik v stradanju je molče ostavil omaro in ponižno rekel:

— Mar sem vedel, da se bo tako končalo? Mislim sem, da bom zdržal. — Torej poročunajva! Za en dan stradanja 25 rubljev, za karte — po deset kopejk na osebo — recimo 40 rubljev. . . skupaj, ker nisem stradal vso noč, 50 rubljev.

— Poberi se! — je divje zakričal lastnik panoptika in planil nadenj.

— Gospod Charles, — je rekel umetnik v stradanju, — nimam rad takih šal. . . Narahlo ga je potisnil nazaj v sobo. — Ali nimate nič jesti? Želodec mi je izžerpan.

Na mizi so ležali ostanke večerje, ki so ostali gospodom policijskim častnikom: pol gosi in petdeset jajc. . . Umetnik v stradanju je pograbil gos, jo raztrgal v kose in v petih minutah je izginila v njegovem žrelu.

Monsieur Charles je stal na drugem koncu mize in s strahom in začudenjem gledal vanj. . .

Umetnik v stradanju je pograbil gužaj in jo v velikanskih grizljajih pospravil. Prav tako hitro so izginila jajca. . .

Gospodar panoptika se je strahu sesedel na stol in vprašal:

— Ali vedno toliko jeste?

— Ne, samo če sem lačen.

— In kdaj ste lačni?

— Vedno.

— Dragi moj, — je razburjeno rekel Monsieur Charles, — najine pogodbe ne bova raztrgala. . . jo bova samo drugačila. . . Kazal vas bom kot slavnega požeruha. Povejte mi, dragi moj, ali lahko snete en večer 25 zemelj in celo pečeno gos?

— Hm, — je dejal umetnik v stradanju, — pridenete lahko še nekaj klobas in deset jajc. . .

— Dobrotnik! — je vzkljnil Monsieur Charles in ohjel okoli vratu umetnika v stradanju. — To bo vzbudilo še veliko večjo senzacijo in pozornost.

— Škoda, da je noč že prepoznano, — je melanholično vzdihnil fant.

— Zakaj?

— Lahko bi takoj nastopil. . .

Priprave za septembersko zasedanje Zveze narodov.

Francoski listi poročajo, da je konferencial Briand s španskim in poljskim poslanikom, da ne bi delale Španija in Poljska nobenih težav na septemberskem zasedanju Zveze narodov. Med Briandom in obema poslanika je bil dosežen sporazum in je bil določen dnevni red za septembersko zasedanje. Tudi Chamberlain je konferencial s španskim poslanikom in splošno se upa, da so glavne težave glede vstopa Nemčije v Zvezo narodov odstranjene. Upa se celo, da bo tudi Brazilija preklicala svoj sklep ter ostala v Zvezi narodov.

Divji zapad v Parizu.

Te dni sta napadla v Parizu na ulici dva neznanca individualja tajnika nemškega poslanika Alfreda Egenbergerja. Škvala sta ga pobiti na tla. Egenberger se jima je postavil v bran, vendar pa se jima je posrečilo, da sta mu odvzelo, potem ko sta ga hudo pretepla, večjo vsoto denarja ter listnice z različnimi dokumenti. Po izvršenem roparskem napadu sta le-pova pobegnila. Policija ju doslej še ni mogla najti.

Težave v Siriji.

V Siriji vlada nervozna razburjenost, ki se izraža na raznih krajih in na razne načine. — Vstaja Druzov, ki je pravtako izraz splošne nervoznosti, je samo podrejenega poména. Kdor bi trdil, da so jo povzročile mere kapitana Car-billeta, bi se pravtako motil kakor oni, ki bi pripisoval krivdo na današnji nemirnosti prebivalstva v drugih pokrajinah Sirije, francoski upravi.

Pomanjkljivosti, na katerih trpi danes Sirija in s tem pravi vzrok nervoznosti, so v prvi vrsti gospodarskega, v drugi političnega in šele v tretji nacionalnega značaja.

Pred svetovno vojno je bila Sirija najvažnejši trgovski center srednjega Orijenta. Posredovala je uvoz in izvoz ne samo v vse kraje južne Male Azije, Palestine in Arabije, temveč tudi Mezopotamije in deloma tudi Babilonije in Perzije. Največje evropske trgovske tvrdke so imele svoja zastopstva v Aleppu, Damasku in Bajrutu. Na stotine karavan je prinašalo blago iz Sirije v sosedne dežele. Bagdadska in hedšadska železnica sta odpirali najmi-kavnejšo perspektivo v bližnjo bodočnost. Kaj čuda, da se je polastila Sirije prava vročica ustanavljanja. Bagdadska železnica je potrebovala vendar na vsak način luke, in v to svrhu naj bi se bila razširila luka pri Aleksandrii. Hedšadska železnica, nezadovoljna z visokimi tarifi železnice Bajrut — Damask, je sklenila, da preuredi Hajfo. Bagdadska železnica naj Sirije ne bi bila spojila samo s perzijskim zalivom, temveč naj bi bila vodila s postranske progo preko Teherana do Rabula ter speljala s tem večji del perzijskega in afganistanskega trgovskega prometa preko Sirije in Aleksandriete. Hedšadska železnica naj bi se bila podaljšala preko Meke do Sanae v Huanu ter naj bi bila angleški gospodarski vplivi v Arabiji popolnoma zlomila. — Načrti za trgovsko povzdigo Sirije so bili gotovi, večji del sredstev pripravljen, zato ni čuda, da so zrlji sirijski trgovci z velikimi nadami v bodočnost.

Toda prišla je svetovna vojna in sedanost je popolnoma drugačna, kakor so upali prebivalci Sirije začetkom leta 1914. Carinske meje zapirajo Sirijo ne le na severu, temveč tudi na vzhodu in jugu. Sama na sebe navezana, ne more niti četrtine tega izvažati in uvažati, kar je šlo še pred 11 leti skozi njene trgovske hiše. — Njene trgovske ustanove so za sedanje čase mnogo prevelike in predrage. Bagdadska železnica, trdna opora blagostanja Sirije, je danes last treh gospodarjev. Nobeden od njih ji pa ne posveča pozornosti, ki bi bila potrebna. Del, ki je pripadel Siriji, je torsi, ki ne bo nikdar prinašal koristi. Hedšadska železnica je popolnoma mrtva. Dočim je prihajalo še pred dvanajstimi leti na tisoče romarjev v Damask, ki so prinašali tja ne samo denar, temveč tudi nove trgovske zveze, ne pride danes skoro noben mohamedanski

romar več v Damask. O razširjenosti, ki se izraža na raznih krajih in na razne načine. — Vstaja Druzov, ki je pravtako izraz splošne nervoznosti, je samo podrejenega poména. Kdor bi trdil, da so jo povzročile mere kapitana Car-billeta, bi se pravtako motil kakor oni, ki bi pripisoval krivdo na današnji nemirnosti prebivalstva v drugih pokrajinah Sirije, francoski upravi.

Politične težkoče Sirije zaostajajo prav malo za gospodarskimi. Posledice 13-mesečne angleške okupacije se čutijo še danes. — Anglija ni protežirala samo edinstvene Sirije, temveč edinstveno arabsko državo od Sredozemskega morja do perzijskega zaliva ter bi ji bila gotovo priklopila na kak način tudi Irak in Palestino. Damask ni bil postal zgodnje glavno mesto arabskega srednjega Orijenta. To bi bilo pospeševalo tudi znanstveni vpliv Sirije in razširjenje njenih luk. Te politične sanje so ostale sanje. Ne samo, da Damask ni postal glavno mesto velike države, niti glavno mesto Sirije ni postal. Kljub temu pa živi ta angleška misel, ali angleški sen, še dandanes ne samo v vzhodnem, temveč tudi v južnem delu Sirije.

Ime Sirija dandanes v političnem oziru sploh nima eksistenčne pravice. Sirija je omejena samo na upravna okrožja Haleb in Damask, in niti to ne v vsem obsegu. Država Sirija je ločena od Sredozemskega morja po dveh samostojnih državah, Velikem Libanonu in Alaniji. Upravna okrožja Aleksandrieta in Antakije sta avtonomna, ravnotako družijsko gorovje južno Damaska. Politične pravice teh držav in avtonomnih formacij ljudstvu niso jasne, ne samo to, so mu celo deloma nerazumljive in povzročajo splošno nevoľjo.

Po zaslugi francoskih in ameriških šol, da celo visokih šol, je bila Sirija pod mladoturškimi režimom središče nacionalnega navedenja in stremljenja. Muslimani in kristjani so tekmovali med seboj v afirmaciji pravice arabskega ljudstva. Na tisoče jih je vadihivalo radi tega po ječah, in med svetovno vojno jih je bilo na stotine obojenih na smrt. — Niso trpelj zaman. Njihov narod je bil osvobojen. S tem pa so se pojavile prve težkoče. Svobodno Sirijo je bilo treba upravitljati, a upravnikov ni bilo. Da bi pripravljal general Gouraud kralja Fejsala, bi bilo vzelo upravo v najkrajšem času v roke nezadovoljno ljudstvo, ker njegova vlada ni bila zmorna, da bi bila vodila državo. Prišli so francoski upravitelji. Domači voditelji jih smatrajo za vsiljivce, kljub temu pa morajo priznavati, da bi Sirija brez teh tujih vsiljivcev pač težko eksistirala. — K temu pride še lokalni patriotizem in religiozna nacionalnost. Lokalni patriotizem pospešuje umetno razkosavanje Sirije, religiozna nacionalnost pa ovira razvoj nacionalne misli v evropskem smislu. Vsi tega imajo voditelji sirijskega naroda težko stališče, tako pristaši stranke, ki je za enotno Sirijo, kakor oni sirijske ljudske stranke. —

GENE TUNNEY IN JACK DEMPSEY

Meseca septembra se bosta spopadla v Philadelphiji dva najboljša ameriška boksarja. V športnih krogih domnevajo, da bo moral Jack Dempsey napeti vse sile, ako bo hotel obdržati prvenstvo.

Jugoslavlani v madžarskem peklu.

Te dni so bile izmenjani med Jugoslavijo in Madžarsko politični zločinci. Iz madžarskih zaporov se je vrnilo 14 jugoslovanskih državljanih. Vsem se pozna: da so pretrpeli v madžarskih zaporih nečloveške muke: Mladi ljudje, v evetu življenja, so postali stari, sključeni, izmognjeni in izmučeni. Vsi, ki so se doslej vračali iz Madžarske in so tam imeli nesrečo, da so prišli v ožje stike z madžarsko justico, so pripovedovali o mukah, ki so jih morali pretrpeti, toda vse te pripovedke so se zdele neverjetne, ker si danes skoro ni mogoče misliti, da bi se kje v kakih evropskih državah uveljavljali predpisi cerkvene inkvizicije srednjega stoletja. Politični kaznjenci, ki se se dni vrnilo direktno iz madžarskih zaporov pa so pri zaslišanju izpovedali stvari, da se človeku jeziho lasje, ko jih čita. Telesno in duševno mučenje, najpopolnejše inkvizicijske priprave, to so se danes sredstva madžarske justice, s katerimi skušajo od osumljencev izsiliti priznanje.

V beograjski "Politiki" opisuje novinar Vuk Dragović, ki je govoril z vračajočimi se kaznjenci, muke in trpljenja naših ljudi v madžarskih zaporih. Iz njegovega opisa posnemo sledeče podrobnosti, ki najbolj ilustrirajo postopanje madžarske justice.

Podnarednik 26. pešadijskega polka Milan Lukić je skupno zredovoma Radvicem Živkovičem in Čedom Zivicem na obmejnem pohodu v noči dne 23. novembra '21 zadel na našem ozemlju na madžarsko patroljo. Še predno so se naši vojaki prav zaveli, so jih Madžari iz zasede napadli z orožjem, vse tri ranili, nato povežali in prenesli preko meje v svojo stražnico. Roke in noge so jim okovali v železje in jih zaprli v neko vlažno luknjo brez oken. Ponoči so prihajali madžarski vojaki in jih z bikovkami do nezavesti pretepali. Da so jim podaljšali muke, so jih polivali z mrzlo vodo in jih na ta način spravili zopet k zavesti, potem pa so jih zopet pretepali. Obveze so jim strgali z ran, tako da so krvaveli po vsem telesu. Vode jim po tri dni niso dali, kruha pa na dan samo četrt kilograma, toliko, da niso od gladi poginili. To trpljenje je trajalo celi dve leti. Živje je podlegel ranam. Pokopali so ga golega, zabitega v navaden zaboj. Njegovo obleko so poklonili nekemu madžarskemu roparju, ki je baš takrat zapuščal zapor.

Pred sodišče sploh niso nikoli prišli. Zaslišali so jih večnoma oficirji, ko si jih pri tem pretepali in mučili. Kot priče so nastopali štirje židje, ki so potrdili vse, kar so Madžari hoteli. Ti štirje židje so nastopili sploh v vseh procesih zoper jugoslovanske državljane.

Kdor ni hotel priznati, česar so ga dolžili, je prišel v mučnico. Tam so mu zvezali roke in noge skupaj, tako da je prišla glava med kolena, nato pa so mu med kolena in lakte porinili debel drog. V tej mučni poziciji, so jih puščali po šest do osem ur. Ta inkvizicijska se je izvajala v vseh madžarskih zaporih.

Drug način mučenja je obstojal v tem, da so osumljence zvezali roke na hrbtu in ga nato od zadaj za zvezane roke obesili, tako, da so viselo noge v zraku. Po polurnem obeženju se je vsak, tudi najmočnejši, onesvestil, toda takoj so ga polili z mrzlo vodo, da so ga zopet spravili k zavesti.

Še bolj potresljiv je slučaj III. je Timotijeviča iz užičkega okruga. Timotijevič je imel malo posestvo ob madžarski meji. Meseca aprila 1923 so ga Madžari na meji prijeli, ko je delal na svojem polju. Obtožili so ga radi špijonaže in po dvehletnem zaslišanju in gonjenju po ječah obsodili na smrt. Po tej obsodbi je celi dve leti čakal med ostalimi obsojenci, za katere se je pripravljala vrva na izvršitev kazni. Pazniki so mu vsak dan pripovedovali, da bo naslednjega dne obešen, samo da bi povečali njegove duševne muke.

Ko so ga ujeli, so ga v obmejni

stražnici držali tri zaprtega in so ga neprestano pretepali. Ležati je moral na goli, mokri zemlji. Ko si je nekoč hotel sam primesti slame, ki je ležala raztresena po gnojišču, so mu jo odvzeli. Pri zaslišanju so ga spraševali se na povsem madžarsko originalen način: zvezali so mu roke na hrbtu in ga privežali v kot sobe. Nato sta prišla dva vojaka in ga klopotala, dokler se ni nezavesten zgrudil. Tepli so ga tako močno, da je izgubil sluh in skoraj popolnoma oslepel. Ko se jim je zdelo pretepanja dovolj, so ga odvezali, nato pa so mu sezuli čevlje. Po sobi so nasluli ježice in starih žeblicev, nato pa je moral z vojaškim korakom korakati gori in dol po sobi, ki je bila po tleh kmalu vsa okrvavljena. Pod takim nasiljem je končno priznal vse, kar so hoteli od njega vedeti, dasi si je moral sproti izmišljovati imena, za katerega so ga spraševali.

Timotijevič, ki je inteligenten človek, se je radi tega postopanja pritoževal pri sodnikih, oficirjih in kjerkoli je bila prilika, toda zaman. Po vsaki pritožbi so se hujske ravnali z njim. Šest let, ki jih je prebil pod takimi okoliščinami v madžarskih zaporih, ga je popolnoma uničilo. Strn na duhu in telesu se je vrnil v domovino.

Neki drugi ujetnik, ki se je vrnil, pripoveduje zanimive politične dogodke, ki jih je doživel. To je neki Knip iz Osijeka, ki je služil svojčas v jug. zrakoplovni četi. Radi nekega delika je dezertiral ter zbežal na Madžarsko. Tam so ga takoj začeli pregovarjati, naj postane njihov špijon. Knip je na videz na to ponudbo pristal in je tako postal njihov zaupnik. Spoznal je njihov špijonažni sistem, ki je bil zelo obsežen. V naših krajih so imeli povsod svoje zaupnike. Tako je bilo v njihovi službi več železničarjev, carinikov in celo med našimi oficirji so imeli baje svoje zaupnike, ki so jim pošiljali tajne vojaške naredbe, mobilizacijske narečje, dislokacije itd., tako da so bili Madžari o vsem sproti obveščeni. Imena teh madžarskih zaupnikov se kajpa drže v tajnosti, ker ni izključeno, da je še ta ali oni danes v naši službi. Največ zaupnikov so imeli med takozvanimi dovolastniki ob vsej madžarskih meji.

Knip, ki je pomagal pri prenašanju teh poročil, je po možnosti vsa poročila prepisal in po svoje prikrojil, tako da so bili Madžari v posesti povsem napačnih podatkov. Nekega dne pa so mu prišli na sled in to je imelo za posledice. Obtožen veledajda, je bil obsojen na smrt. Šele pozneje je izvedel, da po obstoječih zakonih njega kot inozemca ne bi smeli justicirati, toda kdo se danes na Madžarskem meni za zakone, ko si vsak mogoče kroji pravdo po svoje. Zamenjava ga je rešila.

Slična usoda je doletela nekega Stevana Kiša iz Bajmoka. Prišel je na obisk k svoji teti na Madžarskem, pri tem pa so ga Madžari ujeli in zaprli. Posrečilo se mu je izmotati se na ta način, da je vstopil v madžarsko vojsko. Tako je postal priča, kako so Madžari pred mednarodno komisijo skrivali orožje, topove in municijo. Sam je pomagal pri skrivanju orožja. Puške so skrili v neki zapor, ki so ga nato zardali. Municijo so nosili pod tribune na dirkališču, topove pa so zakopali na posestvu nekega barona. Ves čas, dokler je bila mednarodna komisija na Madžarskem, so zplali Madžari večje prikrivati veličanske zaloge municije, orožja in topov.

Ko so zaprli Knipla, je bil Kiš pri njegovem zaporu na straži. Zaslišali pa so ga, ko je dajal Kniplu papir in svinčnik, da bi napisal pismo, ki bi ga Kiš oddal na pošto. Takoj so ga zaprli in obtožili še njega špijonaže. Med zaslišanjem je prorusli krvnik major Singer vzkliknil: "Oj, kje so časi, ko smo lahko te vrste ljudi brez cerimonijs pošiljali na drugi svet!"

Ko sem pri zaslišanju opore-

NAJBOLJŠE AMERIŠKE PLAVALKKE

Z leve na desno so: Miss Ethel Laekie, Miss Agnes Geraghty, Miss Gertrude Ederle, Miss Mar-se bo vrnila dne 28. avgusta v New York, kjer ji bodo priredili svečan sprejem.

kal, pripoveduje Kiš, mi je pri smolil politični agent Janoš Balog taka zaščitnica, da sem se zgrudil na tla. Pri tem sem zadel od majorja Singerja. Rači tega me je gruča oficirjev, ki so se pravkar vrnili iz jahašnice, začela s sabljanji pretepali, tako da sem obležal ves krvav.

Slična usoda je doletela tudi vse ostale. Trpinčenje po inkvizicijskih metodah ni ostalo niti enemu prihranjeno. Vsi so prestali nepopisne muke in so doživljali stvari, kakršnih si niti naj zlobnejši človek ne more izmisliti. Hrana je bila slaba in je komaj zadostovala, da niso lakote poginili. Posebno ostro so nastopali madžarski vojaki napram Jugoslovencem. Ujetniki drugih narodnosti so bili bolj redki in so bili deležni daleko milejšega postopanja, razen Čehov, katerim se ni godilo nič bolje. Nekateri so se vrnili kot invalidi, vsi pa več ali manj bolni. Trije so bili tako slabi, da so jih morali od meje prepeljati naravnost v subotičko bolnico. Madžari so nam poslali, ako se odšteje edinega vojaškega dezertarja, skoz in skoz medolžne ljudi, ki niso zakrivali ničesar drugega, kot da so bili naši državljani, dočim je naša država izročila Madžarom ljudi a la Geza Weis, o katerih je dokazano, da so bili madžarski špijoni. Madžarski jetniki, ki so zapustili naše zapore, so se vračali zdravi, vsemoli in skrbno oblečeni pa so dobili naše ljudi, bolne pohabljenne, gladne in razepane.

Kdo ve, koliko naših ljudi še hira v madžarskih zaporih.

SPREJEM NOBILA

Italijanski zrakoplovec Nobile, katerega je Mussolini radi poleta na Severni tečaj povišal v generala, se je vrnil te dni v Rim, kjer mu je priredilo prebivalstvo naravnost triumfalen sprejem. — Listi poročajo, da ni bil še noben tuj državnik ali suveren sprejet s takimi častmi, kakor Nobile. — Pri tem so bili navzoči vsi ministri razen Mussolinija. Governer mesta Rima je slavljence posadil na svojo desno stran ter se vozil z njim skoz okrašene slavoloke. Vse ulice so bile polne vris-kajočega ljudstva, ki je na nešteti mestih prodrlo policijske kordone in tekalo za kočijo, katero so spremljali jezdeci.

Ko se je Nobile vozil proti palači Chigi, so nad mestom krožili aeroplani, zvonovi na Kapiitolju pa so glasno zvonili. Njegov vhod v Rim je bil sličen triumfu monarha, in ljudstvo je na tej poti večkrat ustavilo voz.

Na trgu Collona se je zbrala desetstisočglava množica in ko se je pojavil Mussolini z generalom na balkonu, je nastal nepopisn vršič. Nobile je imel na množični nagovor, ki je pa popolnoma utonil v vzklikih nanj in na Mussolinija. Nobile je bil nato od vlade slajno pogosčen in bogato obdaran.

Nobile sta leteli nasproti tudi dve letali, izmed katerih pa se je eno na povratku v Rim ponesečilo. Dva letalca sta ob tej priliki izgubila življenje.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

ZAPUŠČINA RUSKEGA CARJA

Sovjetska vlada v Moskvi je v zadnjem času ponovno zahtevala od Anglije, da se ji vrne premoženje, katerega je deponiral v angleških bankah ruski car Nikolaj. Premoženje znaša več milijonov funtov in radi te bogate dedščine je prišlo v ruskih emigrantskih krogih ponovno že do velikih sporov.

Ruski car Nikolaj II., ki je bil eden izmed najbogatejših mož na svetu, je naložil svoje privatno premoženje že dolgo pred svetovno vojno v angleških bankah. Njegovo imetje je gotovino so enili na 40 milijonov angleških funtov, vsoto, ki si jo je mogel človek takrat predstavljati le v fantaziji. Za časa svetovne vojne je prišel car v zadrege in je izgubil približno polovico tega zneska. Po izbruhu revolucije pa so angleške banke parkrat poslale v Rusijo večje zneske, seveda po navodilih carja, ki je menil, da bo z denarjem lahko odkupil svojo svobodo in svoje življenje. Denar je sprejel celo v Tobolsku, ko je bil že interniran s svojo družino.

Ko je bil car umorjen, je nastal velikanski konflikt radi dedščine. Ruski veliki knezi in velike kneginje ter tudi carica-mati v Kodanju, vsi so zahtevali, da se denar izplača njim. Vendar so ostale banke za vse te opomine gluhe, ker so smatrale, da nimajo pravnega razloga, izplačati carjevo zapuščino, ki ni bila nikomur votirana. Predvsem ni bilo angleškimi bankirjem jasno, po katerem zakonu, po staroruski ali angleški postavi naj se denar zadrži ali izplača. Ruski predpisi namreč v takem primeru določajo za dediče vse sorodnike v enaki meri; angleški zakon pa priznava le najbližje sorodnike, kar bi bili v tem primeru obe še živeči sestri carja, kneginji Olga in Ksenija.

Dedščina, ki leži sedaj v angleških bankah, znaša približno 16 milijonov angleških funtov ter je deponirana v Londonski banki. Kakor poročajo iz emigrantskih virov, so se živeči potomci dinastije Romanov sporazumeli na ta način, da so pripravljeno podvečje se razsodbi angleškega ali pa italijanskega kralja. Zahteve sovjetske vlade pa bo Londonska banka seveda kratkotaloma zavrnila.

NOJEV ŽELODEC

Nedavno se je v pariških varijetajih produciral možak, ki je po zgledu ptica noja požiral vsakevrstne predmete. Gledalci so imeli z njim veliko veselje in so se čudili, kako je mogoče, da njegov želodec prenese toliko tujih teles, katerih vendar ne more prebaviti. To je menda spoznal tudi požiralec sam, ki je slednjič opustil svoj nojevski poklic ter izginil. Kam je izginil, ni vedel povedati nihče, in šele po dolgem času se je doznalo, da je odšel na kliniko, kjer so ga operirali.

V njegovem želodecu so našli zdravnik 233 igel, 1275 žeblicev, 15 kosov kovanege denarja, tenko veržico iz kovine, dolgo dva metra in veliko število koščkov stekla, ki so skupno tehtali dva kilograma. Vse to so mu seveda odvzeli in mož pravi, da se sedaj počuti mnogo lažjega, da se pa

bo, kadar ozdravi, zopet posvetil požiranju tujih predmetov, kajti ta način življenja nese bolj kakor kak drug poklic. In še to je možno, da bodo francoski listi takoj obnovili to zgodbo, čim jim bo zmanjkalo drugega gradiva.

VAŽNO ZA POTNIKE NEDRŽAVLJANE

Glasom najnovejše odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija t. l. mora vsak potnik nedržavljan, ki želi dobiti dovoljenje za eno leto (permit to re-enter) poslati prošnjo v Washington, D. C. vsaj mesec dni pred odhodom. Šele ko dobi prošilec iz Washingtona karto, kjer je označena številka njegovega permita, zamore potovati in se osebno zgledati v dotično karto v New Yorku v Barge Office, kjer mu je vročen permit osebno.

Permit se zamore dobiti tudi v vseh drugih mestih, kjer so imigracijski uradi, toda za one, ki potujejo v stari kraj preko New Yorka, je najbolje, da označijo mesto New York, Barge Office kot kraj ali mesto, kamor pridejo osebno po permit s karto, ki bo doposlana prošilec iz Washingtona.

Tudi brez permita se lahko potuje ven, kot dosedaj, toda se mora vsak vrniti tekom šestih mesecev, brez da je štet v kvoto, mora si pa vsak preskrbeti non-quota vizum pri ameriškem konzulatu zunaj pred povratkom, katerega mu da konzul le tedaj, ako zamore dokazati, da je došel ven resnično samo na obisk in v dokaz temu služi najboljšo ROUND-TRIP-TICKET. Označiti mora tudi dan njegovega prihoda in ime parnika, s katerim je postavnim potom došel v to deželo.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St. New York, N. Y.

POTREBUJEM DO 20 MOŽ za delati drva v Chipmonk, N. Y. \$2.00 od klafre. — Joe Podbevšek, R. F. D. 2, Chipmonk, N. Y. (2x 25,26)

Kdor kaj ve o mojem očetu JANEZ MOHAR-U, naj mi poroča. Jaz prav nič ne vem o njem, bom zelo hvaležen onemu, ki mi kaj poroča. — Fran Mohar, čevlj. pom., Šmartno pri Litiji, šte. 16, Jugoslavija. (2x 25,26)

ZENITNA PONUDBA. Fant star 40 let, pek, z nekaj prihrankov, živim v bližini New Yorka, se želim seznaniti s Slovenko ali Hrvatico, od 30 do 40 let stare; govorim poleg slovensko-hrvaški, italijanski, nemški in angleški jezik. Pošljite sliko s bismom na: Pek, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (2x 25,26)

Prav vsakdo - kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh - MALI OGLASI v "Glas Naroda"

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo za Greater New York in okolico, ink.

— GLAVNI ODBOR ZA 1926. —

- Preudelnik: FRANK HOTKO, 525 W. 123 St., New York City
- Podpredsednik: IGNAČI MUSIČ, 599 Grant St., Brooklyn, N. Y.
- Tajnik: JOSEPH POGAČNIK, 56 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.
- Blagajnik: PETER ROBEZ, 233 Alpha Place, Glendale, L. I.
- Zamenkar: MARTIN COREL, 265 Stage St., Brooklyn, N. Y.
- Nadzorni Odbor: ANTHONY KOSIRNIK, 10121 - 85th Rd., Richmond Hill, L. Isl.
- ANTON CVETKOVICH, 1912 Linden Street, Brooklyn, N. Y.
- BOLTER BERGANČ, 72 Winfield St., Brooklyn, N. Y.

Kdor izmed rojakov ali rojakinja še ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali priateljico ali pa enega izmed odbornikov za natančna pojasnila. V nesreči se spozna kaj to pomeni.

To društvo je sicer najmlajše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačalo že skoro deset tisoč bolniške in skoro šest tisoč smrtne podpore ter ima v blagajni skoro \$12.000.—

Društvo zboruje vsako tretjo soboto v svojih društvenih prostorih v Beethoven Hall 5 St. med drugo in tretjo Ave., New York

Grozdje! Grozdje! Grozdje!

To je že peto zaporedno leto, ko smo razposlali na stotine kar grozdja našim odjemalcem v vse dele Združenih držav, in vsak posamezni odjemalec je bil zadovoljen z našim blagom! Naročite karo našega izbranega črnega ali belega grozdja in se prepričajte. Naša prva trgatava se je že začela.

WALTER PREDOVICH
naslednik BAKULICH PREDOVICH CO.
216 California Fruit Bldg., SACRAMENTO, CALIF.

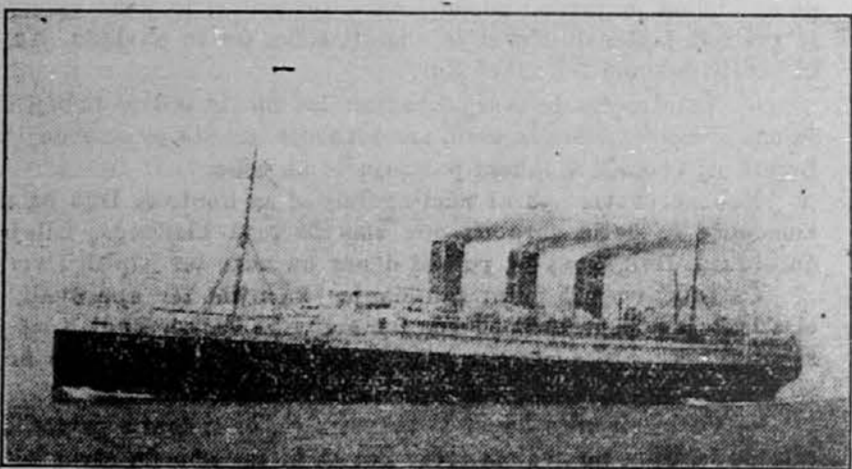
ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE Sigurno 25% ceneje kot drugod.
REGALIJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD. VICTOR NAVINŠEK, 331 CREEVE ST., CONEMAUGH, PA.

ROJAKI: —

Tekom letošnjega leta prirejenih izletov se je vdeležila velika skupina naših rojakov, kateri so bili popolnoma zadovoljni bodisi s kabinami, hrano, postrežbo in pozornostjo, katere so bili deležni med vožnjo. Kot dokaz splošnega zadovoljstva nam prihajajo dnevno vprašanja, ako namerava naš potniški oddelek prirediti to leto še kak skupni izlet. Da vstrežemo našim rojakom, smo se odločili prirediti

JESENSKI (tretji) SKUPNI IZLET s parnikom

"PARIS"

KI ODPLUJE IZ NEW YORKA, dne 11. septembra, t. l.

V to svrhu imamo rezerviran poseben oddelek III. razreda v sredini parnika, najboljšje kabine z 2., 4. in 6. posteljami.

Rojaki, nudi se Vam prilika, da obiščete stari kraj v spremstvu našega izkušnega uradnika, ki Vam bo omogočil brezskrbno potovanje v domovino, da obiščete, stariše, soproge, otroke in sorodnike, ki Vas morda že leta in leta željno pričakujejo.

Kdor se namerava vdeležiti tega izleta, naj nam takoj naznani in pošlje tudi aro, da mu določimo prostor na parniku. Čimpreje se kdo zgleda, tem boljše kabino bo imel na razpolago. Za vsakovrstne informacije in pojasnila stoji vsem rojakom na razpolago naš potniški oddelek.

FRANK SAKSER STATE BANK
Potniški oddelek.
82 Cortlandt Street : : : New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO (stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

AVSTRALEC

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za "GLAS NARODA" priredil G. P.

17

(Nadaljevanje.)

Tekom teh misli je zaprl bankir svojo pisalno mizo ter se napotil proti svoji vili.

Ralf Jansen pa se je odpeljal od bankirja naravnost v kavarno, v katero so zahajali častniki garnizije. Skočil je iz voza, dal služabniku vajeti ter stopil na teraso.

Tam so sedele večinoma dame, ki so zavzivalo sladkarije. Tudi par gospodov je našlo prostora in krog velike mize v kotu je sedela skupina častnikov. Pri tej mizi so sedeli ter koketirali več ali manj diskretno z lepimi ženami in deklicami.

Prosta je bila še neka majhna mizica tik poleg častnikov. Za to mizo je sedel Ralf ter naročil neko okrepilo.

Častniki so z zanimanjem zrl na konja in voz, ko se je pripeljal Avstralec ter se pohvalno izražali.

— Konjski razum mora imeti ta Avstralec, — je rekel eden.

— Nobena umetnost, dosti denarja ima, da si lahko tudi brez tega razuma privoščijo dobre konje.

— Rad bi vedel, odkod ima to fino obnašanje. Izgleda kot da je bil rojen na gradu, ne pa v mizarški delavnici.

— On že ve, kaj hoče. Izvor je stranska stvar.

— Tiho, sedel je poleg nas.

Pogovor je umolknil, ko je sedel Ralf za mizo.

Častniki so se nato lotili pogovora, katerega je prekinil prihod Ralfa. Tikal se je katastrofe Lepograjskih.

Ralf je bil primoran poslušati nekaj tega pogovora. Slišal je tudi ime kontese. Vsi ti gospodje so govorili o njej z velikim spoštovanjem ter jo splošno občevali.

Konečno je rekel eden gospodov:

— Konečno ni še tako na slabem, ker ima lastno premoženje.

— Če ga ji ni očem že odzvel. Ne vrjame, da bi veseli Lepograjski končal svoje življenje, če bi ga še mogla rešiti kontesa s svojim denarjem.

— No, čakajmo, kako se razvijejo stvari.

— Konečno pa je kontesa tudi brez denarja dragocen zaklad, — je menil najmlajši poročnik.

— Bravo, — popolnoma moje mnenje. Ljubi Bog, brez premoženja pa je tudi najbolj mična deklica v slabem položaju. In razventega so lepograjске dame razvajene.

V istem trenutku je vstopil baron Korf, ki se je hotel razvedriti.

Sprejeli soga z velikim hrúšcem.

— Ali ste že čuli, gospod stotnik, kaj se je zgodilo?

Ralf Jansen je napeto poslušal ter zrl na Korfa. Ta je kazal povsem miren obraz.

— Da, Treplje mi je ravno pripovedoval.

— In kaj praviš k temu?

Korf je skomignil z ramama.

— To je zelo žalostna povest ter je najboljša, da se ne govori o njej. Dame sa občalovanja vredne.

— Seveda in veseli večeri pri Lepograjških so izginiti. Tako iz vrstna vina so imeli, — je rekel neki obilen častnik z veliko plešo, kateremu se je poznalo, da se zanima za vinske kleti.

Ralf Jansenu je divje vrela kri po žilah, ko je videl, kako mirno in hladno je govoril baron Korf o tej zadevi in kako rezervirano je pri tem izgledal. Moral je stisniti zobe, da se obvlada. Najrajše bi skočil pokonci ter rekel Korfu:

— Vaše mesto je poleg kontese. Da mirno sedite tukaj, dočim je ona sama v strahu in bedi, mi dokazuje, da ste jo že sedaj izdali. Lopov je, ki misli v takem položaju le na sebe.

Nobene pravice pa ni imel zavzeti se za konteso. Bilo pa mu je nemogoče še dalje obraniti mir vspricho tega hladnega, izdajalskega obraza. Dvignil se je, položil denar na mizo ter zapustil verando.

Častniki so zrl polni zanimanja za njim ter opazovali, kako elastično je zopet skočil na voz ter prijel za vajeti. Tudi Korf je zrl za njim brez vsake slutnje, kaj vse ve Avstralec o njem in kaj mi ali o njem.

— Če bi bil tako bogat kot Avstralec, bi si lahko privoščil luksusa, da izbiram po svojem srcu. Potem bi me nobena stvar ne ločila od Dagmar. Le njo samo bi vzel za ženo, — si je mislil.

Ze dolgo pred dogovorjenim časom je čakal Ralf Jansen naslednjega dne ob zidu parka na dr. Hartlinga. Ni mogel brzdati svoje nestrpnosti. Njegova mati ga je polna skrbi opazovala, ko sta sedela pri zajtrku. Pobožal ji je roko:

— Grem k Lepograjškim. Dr. Hartling mi je rekel, da ne vedo dame v svoji zadregi, kam naj se obrnejo. Nobenega človeka nimajo, ki bi se zavzel zanje. Vsled tega jim bom ponudil svojo službo.

Gospa Jansen je prikimala ter se nasmehnila.

— Tako je prav, sinko moj, stori to. Če ve človek, da je kdo v zadregi, ne sme dolgo vpraševati, če je dovoljeno pomagati.

Ker je bilo dosti prezgodaj, šel peš. Rekel si je, da je boljše, če prisede v vozu zdravnika. Dal pa je ukaz, naj čaka ob emi voz nanj pri vratih lepograjškega parka.

Nestrpno je zrl po cesti navzdol in ko je konečno zapazil voz dr. Hartlinga, mu je pohitel nasproti. Ni mogel mirno čakati.

Doktor ga je veselo pozdravil.

— Torej tukaj ste, dragi gospod Jansen. Jaz sem se že udal, da ste se že skesali in da me ne boste spremljali.

Ralf je prisedel.

— Kot vidite, doktor, je bil vaš strah neutemeljen.

Par minut pozneje se je ustavil voz pred portalom gradu.

Ko sta stopila gospoda v vežo, sta videla par moških, ki so posedali naokrog s čemernimi obrazi. Zdravnik se je ostro ozrl nanje.

— Ah, tukaj so zopet Manihejci, — je zašepetal Ralfu. Poklical je služabnika.

— Ali je mogoče govoriti z damama?

— Kontesa se nahaja v sobi milostljive gospe, ki je zopet strašno razburjena, — je odvrnil služabnik.

Zdravnik se je obrnil proti Ralfu.

— Potem moram najprvo obiskati bolnico, gospod Jansen. Počakati morate par minut.

Obrnjen proti služabniku je nadaljeval:

— Odvedite gospoda v sprejemno sobo. Jaz ga bom prijavil damam.

Služabnik se je priklonil ter odvedel Jansena v hišo. Dr. Hartling pa se je napotil v sobo hišne gospodije. Njeno jakanje in ihtenje mu je že zvenelo nasproti. Videl je gospo Heleno ležati na divanu, dočim sta ji stregli komornica in kontesa.

Zdravnik se je ozrl v blede, izmučeno lice kontese, iz katerega so zrle oči tako žalostno.

Hitro je stopil k gospe Lepograjški.

— Sedaj pa je že dovolj, milostljiva gospa. Vi mučite sebe in svojo okolico s temi brezpotrebni izbruhi. Borite se raso proti njim. Sedaj se morate pomiriti, — je rekel odločno ter jo vzravnal.

Glasno jakanje je v tihnilo ter se izpremenilo v slabotno stokanje.

— Mama se je ojunačila, gospod doktor, ter hotela govoriti z upniki. Gospodje pa so bili tako usiljivi in neotesani, da je dobila nov napad.

Gospa Helena je zopet pričela stokati in jadikovati. Zdravnik ja ji je energično stisnil roko.

— Mir, sedaj brezpogojno mir. Dam vam zopet spalni prašek da se prespite. Ko pa se prebudite, bodite popolnoma mirna in pametna, kajti drugače nisem odgovoren za nobeno stvar. V vaše pomirjenje hočem še reči, da vas ne bodo upniki več nadlegovali. Privedel sem vam pomočnika v silo, ki bo začasno uredil vaše težavne razmere ter podpiral konteso. Tako. Tukaj je prašek in mir. Nobenega vprašanja več.

(Dalje prihodnjšč.)

A. I. KUPRIN:

Lavori

— Velečislano občinstvo, dične dame in cenjeni gospodje! Z vašim dovoljenjem vam bom povedal tudi jaz svojo zgodbo, iz katere lahko jasno razvidite, kako minljiva je zemeljska lepota ter kako nestalna in netrajna je slava.

Ta glas je prihajal prav iz globine obširne greznice, jer so v kislji, smrdeči temi gnili ostanke zelenjave, krompirjevi olupki, umazane cunje, kosti, vrvice, limonine lupine, kosi papirja, čipi in ribje drobovje, kjer so se kopičile ubite buteljke, žica, pločevinaste škatle in prazne škatlice vžigalice in kjer so svobodno gospodarile velikanske, temborjave podgane, premetene in hudobne živalice z golimi repki in bistrimi, črnimi očesi.

— Prosim, kdo pa govori to? — je obkano vprašala raztrgana grška goba, ki je imela v toaletni sobi lepe ženske bleščečo prošlost.

— To sem jaz, lovorjev list, — se je odzval skromen glas. — Mene se, žal, ne vidi popolnoma, zakaj pokrit sem s starim škarpetom in zasipan z nekakimi smetmi. Toda, če mi bo usoda mila in pridem iz te globine na površje, si bom štel v sveto dolžnost, da se predstavim vsem svojim veleč. njem sosedom. Imel sem dobro vzgojo, gibal sem se mnogo v veliki družbi, zatorej vem, kake so svetske obveznosti.

Evo torej moje zgodbo, cenjene gospe in gospodje:

— Po rodu sem iz južnih krajev ter sem zrastel na južnem bregu Krima v veliki zeleni kadi, okovani z železnimi obroči. Kakor skoz nekako skrivnostno zaveso se spominjam neba, morja, gor in cvrčanja cikad v vročih nočeh. Spominjam se prijetnega vonja glicinij, visečih nizdol kakor modri vodeni curki ter majhnih, belih plazečih se vrtnic, duhtečih po vijolicah in sladkega limonnega aroma magnolij, katerih ogromni beli cvetovi so bili kakor izrezljani iz slonovine, spominjam se razkošnega, strastnega, vročega vonja tisočih visokih vrtnic: belih, žoltilih, rumenih ter svitlo in temno-rdečih.

— Bil sem tedaj mlad in sem malo razumel življenje in sicer prav tako malo kakor mnogo mojih bratov, ki so zrastli na enem in istem deblu. O velikem pomenu lovorjevih listov sem zvedel prvikat nekega prijaznega poletnega večera, ko sta se šetala mimo nas mladenka v beli obleki in gimnazijec. V rdečih dekličinih lasih je žarelo bleščeče zlato zahajajočega solca, pogled gimnazijca pa je bil mračen in njegov pas spušen nižje ležaj, vsled česar so se zdele njegove noge smešno kratke.

— Poglejte, Niko — to so pa lavori! — je vzkliknila deva vsa vzradoščena. — Pravi lavori! Ti si lavori, s katerimi s odklovali poete in zmagovalec na olimpijskih igrah, in ki niso dali spati Miltiada, lavori, s katerimi so o-venčali Petrarka...

— Ampak, kakor sem pozneje zvedel, je bil on gimnazijec zaljubljen, razočaran, ostal je dve leti v četrtem razredu ter je pripadal vrhu tega tudi stranki s. a., tó je, bil je "strasten anarhist". Utirgal je list, ga zmel med prsti, poduhal ter rekel s surovim basom:

— In ki ga devajo v juho...

— Minila so tri leta. Razvil sem se bil že precej lepo in dose-

gel mladeniško dobo, ko so naše dreve presadili v drugo kado, mnogo obširnejšo in nas nato nekoga jesenskega jutra zamotali v plahte, povezali z ljubjem ter nas odposlali proti severu. Vozili smo najprvo na vozeh, potem po parobrodu, železnici in slednjič zopet na vozeh in po pravici povedano, je bilo to zelo neprijetno potovanje v neprestani sparnini, temi in guganju.

— Tako smo torej dospeli v to večje mesto, kjer je potekalo vse moje šumno in raznovrstno življenje in kjer imam na svoje stare dni še veliko čast, govoriti s tako velepoštovano družbo.

— Razpostavili so nas na zimskem vrtnu, v veliki, bogati hiši, podobni gradiču. Nad nami je bila steklena streha in tudi južna stran rastlinjaka je bila steklena, a umetne trate, ozke stezice, posipane s peskom ter vodomet nad bazenom iz lukenjčastega kamna, — vse je bilo tako, da bi moglo spominjati na pravo prirodo.

— Po parkrat na leto se vršili v gradiču veličastni plesi in tedaj so se prenašala lovorjeva drevca s palmami in drugimi večjimi rastlinami vred iz zimskega vrta v sobe, na stopnice in celo na stopnišča, pokrita kakor šotor s prostagim platnom. Kako družbo sem videl tiste dni, kake lepe ženske, odgojene v boljših človeških rastlinjakih, so brzele mimo mene navzgor po stopnicah, pogrbenih s težko, rdečo preprogo in drobile s svojimi majhnimi nožicami v belih, atlasastih čevljičkih. Kakšna rame-nava, rokaj čipke, biserni kinč na golih vratovih, kakšne trakove, zvezde, kakšni zalisci, ostroge, uniforme, fraki, kake rože v gumbnicah, kaka čudovita godba, razsvetljava, dišave!

— Pa vse to je minilo kakor sanje. Nekega zimskega dne, ko je snežilo tako nagosto in v takih kosmičih, kakor da bi nekdo tam gori uničeval vso svojo korespondenco, ki se mu je nakopila tekom tisoč let, so prišli delavci ter nas prenesli v veliko, prazno izbo, tam je ležal na črnem odru, v dolgi srebrni krsti, sivolas starček z odprtimi očmi in bledega obraza, ki se je hvalno in modro smehljaj. Prihajali so ljudje in odhajali, — zelo mnogo ljudi.

— molili so, govorili in nato zopet molili in vsa izba se je takrat napolnila s sivim, dišečim dimom, v katerem so brlele sveče. In zelo čudno je bilo videti, kako je vse gledalo na ležega človeka in vse govorilo samo o njem in vse molilo samo zanj, on pa je ležal in se ni ganil, niti ni odprl oči, le tiho se je smehljaj.

Ko so odnesli njega in je duh po sivem dimu še ostal v prazni izbi, so prišli veseli ljudje v rdečih srajcah ter prepleskali z belo barvo okenska stekla. Mene pa z mojimi brati sta si naložila na rame dva delavca ter me nesla skoz vse mesto v trgovino s cvetlicami. Čeprav je bilo hladno, mi je bilo vendar le prav vseč z viška gledati na vozove, vagonce ter na glave tisočepre množice.

— Toda v trgovini s cvetlicami nisem ostal dolgo. Kupil nas je neki gostilničar ter postavil v salon med stole v sumljivo družbo umetnih palm. Slabo življenje je bilo to. Čestokrat so nas pozabljali zalivati in v našo kado je sleherni dan dan nametalo neštivilno cigarnih in cigaretnih žikov. Ob večerih je igral avtomat,

cvilile goši, v ozračju je bila sopena in dim, v steklenem akvarijumu pa se nepremično stale, jedva gibajoč s plavutmi velike, temne, umirajoče ribe. Od časa do časa sem slišal znane fraze o Miltiadiu in Petrarku, toda samo dolgočasil sem se pri tem. Čas ni pa življenske izkušnje so me postarale...

(Konec prihodnjšč.)

ČUDEŽNA OČALA

"Krasnaja Gazeta" poroča o izumu profesorja B. Kozova v Petrogradu, s pomočjo katerega bodo lahko čitali slepci navaden tisk: vse knjige in časopise. — "Optofon" profesorja Kozova omogoči slepcem slišanje luči s tem, da izpremeni svetlobne žarke v zračne valove. Osnovni del optofona tvori navadni fotoelement, ki je napolnjen z razredčenim helijem, plinom, katerega valovanje povzroči pod gotovimi pogoji slične glasove. Optofon ne govori kakor človek, temveč ima le nekaj glasov, oziroma žvižgov, izmed katerih odgovarja vsak vsaki posamezni črki. Slepci se morajo torej privaditi tega jezika. To ni težko za človeka z normalnim sluhom. Poizkusi so dokazali, da se kmalu navadijo slepci optofonskih znakov. Aparat ima obliko male škatle z lečo, ki pošilja slike v fotoelement. V notrajnosti škatle se spremenijo slike v zvoke in slepec jih ujame skoz na aparatu nameščeno telefonsko slušalo. Knjiga ali list leži na podstavku in slepec pomika list s pomočjo posebnega ročaja, kakor se to dela na primer na pisal. stroju. Lučka s senčnikom sveti na črke in vsaka izmed njih bo za beležena v telefonu s posebnim glasom. Mladi vojni slepec, nekdanji igralec, je deklariral Blakove pesmi z izrednim občutkom, dasi jih je čital skoz optofon.

Drugi vzorec istega aparata pa služi slepecu kot vodnik ter prepreči nevarnost tudi po najbolj prometnih ulicah. Telefon namreč molči, če je pot prosta. Če pa se pojavi pred lečo kak predmet, dobi slepec takoj svarilo, da mora počakati in izpremeniti smer.

FRANCOSKI KMETJE

Krasna živina in bogata polja so dokaz blagostanja francoskega kmeta. Minili so časi, ko je ponujala mlekarica liter mleka za 3 ali 4 su. Sedaj se plačuje 1 frank za liter. Ob nedeljah se peljejo vsačani na primer v departmentu Pas-de-Calais na sprehod z lastnimi avtomobili. Vsi so oblečeni po zadnji modi. Gospodje kažejo zlate verižice in briljantne prstane, dame si neprenehoma rdečijo usta in pudrajo nos. Kmetje so tako ošabni, da je postala označba kmet zavajiljivka. Zvejo se namreč cultivateurs ali obdelovalci zemlje. Res, da bodo vsi ti nedeljski izletniki že zgodaj v hlevu in na poljih, kjer delajo z zasukanimi rokavi do temne noči. A vendar to niso stari kmetje. Navzeli so se mestnih šeg in ne marajo predvsem otrok. V tem oziru so kakor Parizani. Po letošnjih podatkih poljedelskega ministra se obdeluje zdaj na Francoskem za 900 tisoč ha manj zemlje kakor pred petimi leti. Časopisje tolaži čitatelje s tem, da napreduje poljedelska tehnika in torej izdatno letine. A to vendar nič ne pomeni v primeri z glavnim zlom, pomanjkanje delovnih rok, ki napreduje z grozno vzdržnostjo. — V petih letih je opučenih skoraj 25 odstotkov vsega polja. Če se bo nadaljeval ta razvoj z isto naglieo, bo postala francoska vas tekem 15 let puščava, niz mestec z bogatimi rentniki, ki bodo kupovali inozemska živila in nič ne bodo pridelali doma. Če bo pa izumrla vas, bo njej kmalu sledila Francija.

Za boleznin in bolečine

PAIN-EXPELLER

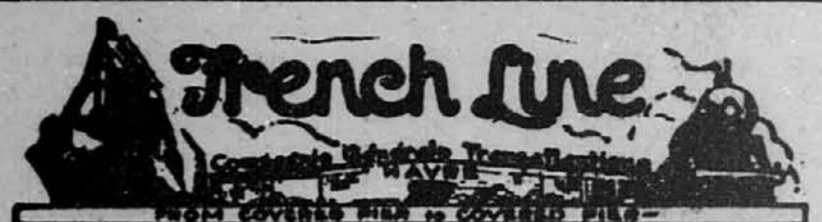
Trgovska znamka reg. v pat. ur. Zlat. št.

Prijatelj y Potrobi

Kretanje parnikov - Shipping News

28. avgusta: Majestic, Cherbourg.
31. avgusta: Pres. Wilson, Trst.
1. septembra: Berengaria, Cherbourg; George Washington, Cherbourg, Bremen; Derflinger, Bremen.
2. septembra: Hamburg, Cherbourg, Hamburg; Andania, Hamburg.
3. septembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.
4. septembra: France, Havre; Homeric, Cherbourg, Bremen.
7. septembra: Reliance, Cherbourg, Hamburg.
8. septembra: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen.
9. septembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen; Republic, Cherbourg, Bremen; Westphalia, Cherbourg, Hamburg.
11. septembra: PARIS, III. SKUPNI IZLET; —

Olympic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Sierra Ventana, Bremen.
18. septembra: Aquitania, Cherbourg.
18. septembra: Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.
18. septembra: Majestic, Cherbourg; Berlin, Cherbourg, Bremen.
21. septembra: Resolute, Cherbourg, Hamburg.
22. septembra: Berengaria, Cherbourg; Arabia, Hamburg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.
23. septembra: Thuringia, Cherbourg, Hamburg.
26. septembra: France, Havre.
28. septembra: Muenchen, Bremen.
29. septembra: Mauretania, Cherbourg; Geo. Washington, Cherbourg, Bremen.
30. septembra: Martha Washington, Trst; Columbus, Cherbourg, Bremen.

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

FRANCE 4. SEPTEBRA - 25. SEPT.

PARIS 11. sept. — 2. oktobra.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2.

4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in plača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

V JUGOSLAVIJO

WHITE STAR LINE

RED STAR LINE

1 BROADWAY NEW YORK

IZŠEJO SE:

Martinka Šokčević iz Slakovce pri Vinkovcih; zadnje znano bivališče St. Louis, Mo.;

Ivan Gršetič iz Zagreba; zadnje bivališče-New York, N. Y.;

Mijo F. Kadija iz Njogoša, Črna Gora;

Karlo Hecker iz Like; živel je v Lackawanni, N. Y. in v Dayton, Ohio;

Tomo in Josip Čamič iz Majorova, Novi Marof, Hrvatska; živela sta v New Yorku;

Vencel Horak; nekdanj je živel v Nottingham, O.; baje je umrl, a ne ve-se, kje;

Dragotin Karas iz Zagreba;

Radivoj Rasavljevič; zadnje znano bivališče Tire Hill, Pa.;

Heurik Šmid iz Zagorja ob Savi; baje živi v Wabashi, Minn.; ali v Wabasha, Nev.;

Frank Wrban, zadnje znano bivališče v Cleveland, O.;

Anton in Pero Pašalič iz Banjaluke; zadnji naslovi Vineland, N. J., in Kenosha, Wis.;

Milan Ruich; nekdanj je živel v Doogie, Wis.

Kdor bi o teh ljudeh kaj vedel, je naprošen, da to naznani Izseljenišnemu Poslanec (Commissioner of Emigration), 1819 Broadway, New York City.

NAZNANILO.

Našim naročnikom v državi Pennsylvaniji naznanjamo da jih bo v kratkem obiskal zopet naš znani zastopnik

Mr. JOSEPH ČERNE

in prosimo, da mu gredo na roko, ter pri njem obnovijo naročnino.

Upravništvo.

POZOR ROJARI!

Prosti pouk glede državljanstva in priseljevanja je vsak četrtek in petek med 1. uro popoldne in 10. uro zvečer v ljudski šoli št. 62 Hester & Essex Street, New York City.

Vprašajte za zastopnika Legije za Ameriško Državljanstvo.

Kako se potuje v

stari kraj in nazaj

v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, priljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje vam mi zamoremo dati najboljše pojasnila in priporočamo, najboljša pojasnila in priporočamo, nite.

Tudi nedržavljan zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnja vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega naselnskega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naselnski urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kedo v prošnji zaprosi. Kdor potuje ven brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priselencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljanje, ki žele dobiti sem staršile in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljan pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Predno podzimate kaki korak, pišite nam.